

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (όγδοο τμήμα)

της 14ης Μαρτίου 2019*

«Προδικαστική παραπομπή – Συστήματα κοινωνικής ασφάλισης – Παροχές αναπηρίας – Άρθρα 45 και 48 ΣΛΕΕ – Ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων – Κανονισμός (ΕΚ) 883/2004 – Διαφορετικά συστήματα αποζημιώσεως αναλόγως των κρατών μελών – “Προηγούμενη περίοδος ανικανότητας προς εργασία” – Διάρκεια – Χορήγηση αποζημιώσεως λόγω ανικανότητας προς εργασία – Μειονεκτήματα για τους διακινούμενους εργαζομένους»

Στην υπόθεση C-134/18,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το arbeidsrechtbank Antwerpen (πρωτοβάθμιο δικαστήριο εργατικών διαφορών Αμβέρσας, Βέλγιο) με απόφαση της 8ης Φεβρουαρίου 2018, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 19 Φεβρουαρίου 2018, στο πλαίσιο της δίκης

Maria Vester

κατά

Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (όγδοο τμήμα),

συγκείμενο από τους F. Biltgen (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, J. Malenovský και L. S. Rossi, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: Y. Bot

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η M. Vester, εκπροσωπούμενη από την D. Volders, advocaat,
- η Βελγική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις M. Jacobs, L. Van den Broeck και C. Pochet,
- η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις M. K. Bulterman και C. S. Schillemans,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους D. Martin και M. van Beek,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των άρθρων 45 και 48 ΣΛΕΕ, του κανονισμού (ΕΚ) 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας (ΕΕ 2004, L 166, σ. 1, και διορθωτικό ΕΕ 2004, L 200, σ. 1), καθώς και του κανονισμού (ΕΚ) 987/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, για καθορισμό της διαδικασίας εφαρμογής του κανονισμού 883/2004 (ΕΕ 2009, L 284, σ. 1).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Maria Vester και του Rijksinstituut voor ziekte- invaliditeitsverzekering (εθνικού ινστιτούτου ασφάλισης ασθενείας-αναπηρίας, στο εξής: Riziv), σχετικά με την άρνηση του τελευταίου να χορηγήσει στην M. Vester αποζημίωση λόγω αναπηρίας.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Ο κανονισμός 883/2004

- 3 Ο τιτλοφορούμενος «Γενικές διατάξεις» τίτλος I του κανονισμού 883/2004 περιλαμβάνει το άρθρο 6 το οποίο προβλέπει τα εξής:

«Εκτός εάν προβλέπει άλλως ο παρών κανονισμός, ο αρμόδιος φορέας κράτους μέλους, η νομοθεσία του οποίου εξαρτά:

– την απόκτηση, διατήρηση, διάρκεια ή ανάκτηση δικαιώματος για παροχές,

[...]

από τη συμπλήρωση περιόδων ασφάλισης, μισθωτής δραστηριότητας, μη μισθωτής δραστηριότητας ή κατοικίας, πρέπει να λαμβάνει υπόψη, στο βαθμό που είναι αναγκαίο, τις περιόδους ασφάλισης, μισθωτής δραστηριότητας, μη μισθωτής δραστηριότητας ή κατοικίας που έχουν πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία κάθε άλλου κράτους μέλους, σαν να επρόκειτο για περιόδους που έχουν πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία που αυτός εφαρμόζει.»

- 4 Ο τιτλοφορούμενος «Προσδιορισμός της εφαρμοστέας νομοθεσίας» τίτλος II του κανονισμού 883/2004 περιλαμβάνει το άρθρο 11 το οποίο ορίζει στην παράγραφο 3, στοιχείο γ', τα ακόλουθα:

«Με την επιφύλαξη των άρθρων 12 έως 16:

[...]

γ) το πρόσωπο το οποίο λαμβάνει παροχές ανεργίας σύμφωνα με το άρθρο 65, δυνάμει της νομοθεσίας του κράτους μέλους κατοικίας, υπάγεται στη νομοθεσία του εν λόγω κράτους μέλους».

- 5 Το τιτλοφορούμενο «Συντάξεις γήρατος και επιζώντων» κεφάλαιο 5 του τίτλου III του κανονισμού 883/2004 περιλαμβάνει τα άρθρα 50 έως 60.

- 6 Το άρθρο 51 του κανονισμού αυτού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Ειδικές διατάξεις σχετικά με τον συνυπολογισμό περιόδων», προβλέπει στις παραγράφους 1 και 2 τα εξής:

«1. Εάν η νομοθεσία κράτους μέλους εξαρτά τη χορήγηση ορισμένων παροχών [α]πό τον όρο ότι οι περίοδοι ασφάλισης έχουν πραγματοποιηθεί αποκλειστικά σε συγκεκριμένη μισθωτή ή μη μισθωτή δραστηριότητα ή επάγγελμα, για τα οποία ισχύει ειδικό σύστημα που εφαρμόζεται σε πρόσωπα τα οποία ασκούν μισθωτή ή μη μισθωτή δραστηριότητα, ο αρμόδιος φορέας του κράτους αυτού λαμβάνει υπόψη περιόδους οι οποίες έχουν πραγματοποιηθεί δυνάμει της νομοθεσίας άλλου κράτους μέλους μόνον εάν έχουν πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο αντίστοιχου συστήματος ή, ελλείψει τέτοιου, στο ίδιο επάγγελμα ή, κατά περίπτωση, στην ίδια μισθωτή ή μη μισθωτή δραστηριότητα.

Εάν, αφού ληφθούν υπόψη οι περίοδοι οι οποίες έχουν πραγματοποιηθεί κατ' αυτό τον τρόπο, ο ενδιαφερόμενος δεν πληροί τους απαιτούμενους όρους για να λάβει τις εν λόγω παροχές στα πλαίσια ειδικού συστήματος, οι περίοδοι αυτές λαμβάνονται υπόψη για τη χορήγηση των παροχών του γενικού συστήματος ή, ελλείψει τέτοιου, του συστήματος το οποίο εφαρμόζεται, ανάλογα με την περίπτωση, για τους χειρώνακτες εργαζομένους ή τους υπαλλήλους γραφείου, υπό τον όρο ότι ο ενδιαφερόμενος είχε υπαχθεί σε κάποιο από τα συστήματα αυτά.

2. Οι περίοδοι ασφάλισης, οι οποίες έχουν πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο ειδικού συστήματος κράτους μέλους, λαμβάνονται υπόψη για τη χορήγηση παροχών δυνάμει του γενικού συστήματος ή, ελλείψει τέτοιου, του συστήματος το οποίο εφαρμόζεται, ανάλογα με την περίπτωση, για τους χειρώνακτες εργαζομένους ή τους υπαλλήλους γραφείου, άλλου κράτους μέλους, υπό τον όρο ότι ο ενδιαφερόμενος έχει υπαχθεί σε κάποιο από τα συστήματα αυτά, ακόμη και εάν οι εν λόγω περίοδοι έχουν ήδη ληφθεί υπόψη στο τελευταίο αυτό κράτος μέλος στο πλαίσιο ειδικού συστήματος.»

- 7 Το άρθρο 52 του εν λόγω κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Εκκαθάριση των παροχών», ορίζει στην παράγραφο 1 τα ακόλουθα:

«1. Ο αρμόδιος φορέας υπολογίζει το ποσό της οφειλόμενης παροχής:

- α) σύμφωνα με τη νομοθεσία την οποία εφαρμόζει, μόνο όταν οι όροι που απαιτούνται για τη θεμελίωση δικαιώματος σε παροχές, πληρούνται αποκλειστικά δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας (αυτοτελής παροχή)·
- β) με τον υπολογισμό ενός θεωρητικού ποσού και, εν συνεχεία, ενός πραγματικού ποσού (αναλογική παροχή), ως εξής:
- i) το θεωρητικό ποσό της παροχής ισούται προς την παροχή την οποία θα μπορούσε να διεκδικήσει ο ενδιαφερόμενος, εάν όλες οι περίοδοι ασφάλισης ή/και κατοικίας οι οποίες έχουν πραγματοποιηθεί δυνάμει των νομοθεσιών των άλλων κρατών μελών είχαν πραγματοποιηθεί δυνάμει της νομοθεσίας την οποία εφαρμόζει ο φορέας, κατά την ημερομηνία εκκαθάρισης της παροχής· εάν, δυνάμει της νομοθεσίας αυτής, το ποσό της παροχής είναι ανεξάρτητο από τη διάρκεια των περιόδων οι οποίες έχουν πραγματοποιηθεί, το ποσό αυτό εκλαμβάνεται ως το θεωρητικό ποσό·
- ii) ο αρμόδιος φορέας προσδιορίζει κατόπιν το πραγματικό ποσό της αναλογικής παροχής, βάσει του θεωρητικού ποσού κατ' αναλογία της διάρκειας των περιόδων οι οποίες πραγματοποιήθηκαν πριν από την επέλευση του κινδύνου δυνάμει της νομοθεσίας την οποία εφαρμόζει ο φορέας σε σχέση προς τη συνολική διάρκεια των περιόδων οι οποίες έχουν πραγματοποιηθεί πριν από την επέλευση του κινδύνου δυνάμει των νομοθεσιών όλων των ενδιαφερομένων κρατών μελών.»

- 8 Το άρθρο 57 του ίδιου κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Περίοδοι ασφάλισης ή κατοικίας κατώτερες του έτους», ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Παρά το άρθρο 52 παράγραφος 1 στοιχείο β), ο φορέας κράτους μέλους δεν υποχρεούται να χορηγεί παροχές για περιόδους οι οποίες έχουν πραγματοποιηθεί υπό τη νομοθεσία την οποία εφαρμόζει και οι οποίες λαμβάνονται υπόψη κατά την επέλευση του κινδύνου, εάν:

– η διάρκεια των περιόδων αυτών είναι μικρότερη του ενός έτους,

και

– λαμβανομένων υπόψη μόνο των περιόδων αυτών, δεν αποκτάται δικαίωμα σε παροχές δυνάμει της νομοθεσίας αυτής.

Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως “περίοδοι” νοούνται όλες οι περίοδοι ασφάλισης, μισθωτής ή μη μισθωτής δραστηριότητας ή κατοικίας, που είτε γεννούν δικαίωμα στη συγκεκριμένη παροχή είτε την αυξάνουν άμεσα.»

- 9 Το άρθρο 65 του κανονισμού 883/2004, το οποίο φέρει τον τίτλο «Άνεργοι οι οποίοι κατοικούν σε κράτος μέλος άλλο από το αρμόδιο», προβλέπει, στην παράγραφο 2, πρώτο εδάφιο, και στην παράγραφο 5, στοιχείο α', τα ακόλουθα:

«2. Ο πλήρως άνεργος ο οποίος, κατά την τελευταία μισθωτή ή μη μισθωτή δραστηριότητά του, κατοικούσε σε κράτος μέλος άλλο από το αρμόδιο και ο οποίος εξακολουθεί να κατοικεί ή επιστρέφει σε αυτό το κράτος μέλος, πρέπει να τίθεται στη διάθεση των υπηρεσιών απασχόλησης του κράτους μέλους κατοικίας. [...]

[...]

5. α) Ο άνεργος που αναφέρεται στο πρώτο και δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 λαμβάνει παροχές σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους μέλους κατοικίας, ως εάν να υπαγόταν σε αυτή τη νομοθεσία κατά την τελευταία του μισθωτή ή μη μισθωτή δραστηριότητα. Οι παροχές αυτές χορηγούνται από τον φορέα του τόπου κατοικίας.»

Ο κανονισμός 987/2009

- 10 Ο κανονισμός 987/2009, ο οποίος καθορίζει τη διαδικασία εφαρμογής του κανονισμού 883/2004, προβλέπει, στο κεφάλαιο IV του τίτλου III, κανόνες που αφορούν τις παροχές αναπηρίας και τις συντάξεις γήρατος και επιζώντος.

- 11 Το άρθρο 45 του κανονισμού 987/2009, το οποίο φέρει τον τίτλο «Αίτηση παροχών», προβλέπει μεταξύ άλλων τα εξής:

«Α. Υποβολή της αίτησης για παροχές σύμφωνα με νομοθεσία τύπου Α δυνάμει του άρθρου 44 παράγραφος 2 του [...] κανονισμού [883/2004]

[...]

Β. Υποβολή άλλων αιτήσεων παροχών

4. Σε περιπτώσεις διαφορετικές από εκείνες που αναφέρονται στην παράγραφο 1, ο αιτών υποβάλλει αίτηση στο φορέα του τόπου κατοικίας του ή στο φορέα του τελευταίου κράτους μέλους του οποίου ήταν εφαρμοστέα η νομοθεσία. [...]

[...]»

- 12 Το άρθρο 47 του κανονισμού 987/2009, το οποίο φέρει τον τίτλο «Εξέταση αιτήσεων παροχών από τους σχετικούς φορείς», προβλέπει μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

«Α. Φορέας επαφής

1. Ο φορέας προς τον οποίο υποβάλλεται ή διαβιβάζεται η αίτηση παροχών σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 45 παράγραφος 1 ή 4 του κανονισμού [987/2009] αναφέρεται εφεξής ως “φορέας επαφής” [...]

Εκτός από την εξέταση της αίτησης παροχών δυνάμει της νομοθεσίας την οποία εφαρμόζει, ο φορέας προωθεί, ως φορέας επαφής, την ανταλλαγή δεδομένων, την κοινοποίηση αποφάσεων και τις πράξεις που απαιτούνται για την εξέταση της αίτησης από τους σχετικούς φορείς, παρέχει στον αιτούντα, κατ’ αίτησή του, οιαδήποτε στοιχεία που αφορούν τις κοινοτικές πτυχές της εξέτασης και τον τηρεί ενήμερο όσον αφορά την πρόοδό της.

Β. Εξέταση της αίτησης παροχών σύμφωνα με νομοθεσία τύπου Α δυνάμει του άρθρου 44 του [...] κανονισμού [883/2004]

[...]

Γ. Εξέταση άλλων αιτήσεων παροχών

4. Σε περιπτώσεις διαφορετικές από εκείνες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 ο φορέας επαφής αποστέλλει αμελλητί τις αιτήσεις παροχών και όλα τα έγγραφα που διαθέτει και, ανάλογα με την περίπτωση, τα σχετικά έγγραφα που έχει παράσχει ο αιτών σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, ώστε να μπορέσουν να αρχίσουν ταυτοχρόνως την εξέταση της αίτησης. Ο φορέας επαφής κοινοποιεί στους άλλους φορείς τις περιόδους ασφάλισης ή κατοικίας που υπάγονται στη νομοθεσία του. Αναφέρει επίσης τα έγγραφα που θα υποβληθούν μεταγενέστερα, ώστε να συμπληρωθεί το συντομότερο δυνατόν η αίτηση.

5. Κάθε σχετικός φορέας κοινοποιεί στο φορέα επαφής και τους άλλους σχετικούς φορείς, το συντομότερο δυνατόν, τις περιόδους ασφάλισης ή κατοικίας που υπάγονται στη νομοθεσία του.

6. Κάθε σχετικός φορέας υπολογίζει το ύψος των παροχών σύμφωνα με το άρθρο 52 του [...] κανονισμού [883/2004] και κοινοποιεί στο φορέα επαφής και στους άλλους ενδιαφερόμενους φορείς την απόφασή του, το ύψος των οφειλόμενων παροχών και οποιοδήποτε στοιχείο απαιτούμενο για τους σκοπούς των άρθρων 53 έως 55 του [...] κανονισμού [883/2004].

[...]»

Το βελγικό δίκαιο

- 13 Κατά το άρθρο 32 του *gecoördineerde wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen* (κωδικοποιημένου νόμου περί υποχρεωτικής ασφάλισης υγειονομικής περιθάλψης και αποζημιώσεων), της 14ης Ιουλίου 1994 (στο εξής: νόμος ZIV), οι τελούντες σε ελεγχόμενη ανεργία εργαζόμενοι δικαιούνται παροχές υγείας όπως αυτές καθορίζονται στο κεφάλαιο III του τίτλου III του νόμου αυτού και υπό τις προϋποθέσεις που αυτός προβλέπει.

- 14 Το άρθρο 86, παράγραφος 1, στοιχείο c, του νόμου ZIV προβλέπει ότι οι τελούντες σε ελεγχόμενη ανεργία εργαζόμενοι δικαιούνται επίσης να εισπράττουν αποζημιώσεις λόγω ανικανότητας προς εργασία, όπως αυτές καθορίζονται στο κεφάλαιο III του τίτλου IV του νόμου αυτού και υπό τις προϋποθέσεις που αυτός προβλέπει.
- 15 Το άρθρο 87 του νόμου ZIV ορίζει ότι ο δικαιούχος που αναφέρεται στο άρθρο 86, παράγραφος 1, του εν λόγω νόμου, ο οποίος τελεί σε κατάσταση ανικανότητας προς εργασία, λαμβάνει για κάθε εργάσιμη ημέρα επί περίοδο ενός έτους που αρχίζει από την ημερομηνία κατά την οποία επήλθε η ανικανότητά του προς εργασία ή για κάθε ημέρα της ίδιας αυτής περιόδου που εξομοιώνεται προς εργάσιμη ημέρα, αποζημίωση αποκαλούμενη «πρωτογενούς ανικανότητας».
- 16 Κατά το άρθρο 93 του νόμου ZIV, οσάκις η ανικανότητα προς εργασία παρατείνεται πέραν της περιόδου πρωτογενούς ανικανότητας, καταβάλλεται, για κάθε εργάσιμη ημέρα ανικανότητας προς εργασία ή για κάθε εξομοιούμενη προς αυτή ημέρα, αποζημίωση αποκαλούμενη «λόγω αναπηρίας».
- 17 Όσον αφορά τις περιπτώσεις ανικανότητας προς εργασία που ανέκυψαν πριν από την 1η Μαΐου 2017, το άρθρο 128, παράγραφος 1, του νόμου ZIV προβλέπει ότι, για τη θεμελίωση δικαιώματος στις παροχές που προβλέπονται στον τίτλο IV του νόμου αυτού, οι δικαιούχοι που μνημονεύονται στο άρθρο 86, παράγραφος 1, του εν λόγω νόμου πρέπει να έχουν συμπληρώσει, κατά τη διάρκεια περιόδου έξι μηνών που προηγείται της ημερομηνίας θεμελιώσεως του δικαιώματος, 120 ημέρες εργασίας, τούτο δε σύμφωνα με το άρθρο 203 του Koninklijk besluit tot uitvoering van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging σε uitkeringen (βασιλικού διατάγματος περί εκτελέσεως του νόμου περί υποχρεωτικής ασφαλίσεως υγειονομικής περιθάλψεως και αποζημιώσεων), της 3ης Ιουλίου 1996 (*Moniteur belge* της 31ης Ιουλίου 1996, σ. 20285), όπως ίσχυε για τις περιπτώσεις ανικανότητας προς εργασία που ανέκυψαν πριν από την 1η Μαΐου 2017.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 18 Αφού εργάσθηκε στις Κάτω Χώρες από τις 10 Νοεμβρίου 1997 έως τις 31 Μαρτίου 2015, η M. Vester, Ολλανδή υπήκοος και κάτοικος Βελγίου, εισέπραξε, από τις 2 Απριλίου 2015, επίδομα ανεργίας από τον αρμόδιο βελγικό φορέα.
- 19 Στις 7 Απριλίου 2015, η M. Vester δήλωσε στον αρμόδιο βελγικό φορέα ότι ήταν ανίκανη προς εργασία. Παρότι δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις που προβλέπει η βελγική νομοθεσία, ο αρμόδιος βελγικός φορέας της χορήγησε, από την ανωτέρω ημερομηνία και έως τις 6 Απριλίου 2016, αποζημίωση λόγω ανικανότητας προς εργασία βάσει της προβλεπόμενης στο άρθρο 6 του κανονισμού 883/2004 αρχής του συνυπολογισμού των περιόδων ασφαλίσεως.
- 20 Στις 7 Απριλίου 2016, η M. Vester υπήχθη στο Βέλγιο σε καθεστώς αναπηρίας.
- 21 Με έγγραφο της 17ης Μαΐου 2016, η M. Vester υπέβαλε στον Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (οργανισμό διαχειρίσεως των ασφαλίσεων για μισθωτούς, Κάτω Χώρες) (στο εξής: UWV), αίτηση για χορήγηση αποζημιώσεως λόγω αναπηρίας στις Κάτω Χώρες.
- 22 Με την από 19 Μαΐου 2016 απάντησή του, ο UWV ενημέρωσε την M. Vester ότι, σύμφωνα με την ολλανδική νομοθεσία, η υπαγωγή στο καθεστώς αναπηρίας και η χορήγηση της σχετικής αποζημιώσεως ήταν δυνατή μόνο μετά την ολοκλήρωση «προηγούμενης περιόδου ανικανότητας προς εργασία» διάρκειας 104 εβδομάδων και ότι, στο μέτρο που είχε συμπληρώσει 52 μόνον εβδομάδες της «προηγούμενης περιόδου ανικανότητας προς εργασία» στο Βέλγιο, δεν μπορούσε να της χορηγήσει τέτοια αποζημίωση, η οποία θα μπορούσε να της καταβληθεί το πρώτον από τις 4 Απριλίου 2017.

- 23 Με απόφαση της 18ης Αυγούστου 2016, το Riziv υπενθύμισε στην M. Vester ότι, στο μέτρο που είχε συμπληρώσει τέσσερις μόνον ημέρες ασφαλίσεως στο Βέλγιο κατά την ημερομηνία κατά την οποία δήλωσε ανικανότητα προς εργασία, κατόπιν της οποίας υπήχθη σε καθεστώς αναπηρίας, δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις ώστε να δικαιούται αποζημίωση λόγω αναπηρίας στο Βέλγιο και, κατά συνέπεια, αρνήθηκε, βάσει του άρθρου 57 του κανονισμού 883/2004, να της χορηγήσει την αποζημίωση αυτή. Η M. Vester άσκησε προσφυγή κατά της ανωτέρω αποφάσεως ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου.
- 24 Την ίδια ημέρα, το Riziv υπέβαλε, κατ' εφαρμογή του άρθρου 47 του κανονισμού 987/2009, αίτηση παροχής στον UWV, η οποία απορρίφθηκε για τους ίδιους λόγους με εκείνους που μνημονεύθηκαν στη σκέψη 22 της παρούσας αποφάσεως.
- 25 Από τις 4 Απριλίου 2017, ημερομηνία κατά την οποία ολοκλήρωσε την απαιτούμενη από την ολλανδική νομοθεσία «προηγούμενη περίοδο ανικανότητας προς εργασία» διάρκειας 104 εβδομάδων –κατά τη διάρκεια της οποίας δεν εισέπραξε την αποζημίωση λόγω ανικανότητας προς εργασία η οποία, καταρχήν, χορηγείται στους εργαζομένους που διανύουν την περίοδο αυτή– η M. Vester υπήχθη στις Κάτω Χώρες στο καθεστώς αναπηρίας και της χορηγήθηκε αποζημίωση λόγω αναπηρίας από τον αρμόδιο φορέα των Κάτω Χωρών.
- 26 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, λόγω της αποκλίσεως που υφίσταται μεταξύ της βελγικής και της ολλανδικής νομοθεσίας όσον αφορά τη διάρκεια της «προηγούμενης περιόδου ανικανότητας προς εργασία», από την οποία εξαρτάται η υπαγωγή στο καθεστώς αναπηρίας στο Βέλγιο και στις Κάτω Χώρες, η M. Vester δεν εισέπραξε καμία αποζημίωση από τις 7 Απριλίου 2016, ημερομηνία κατά την οποία ολοκληρώθηκε η προβλεπόμενη από το βελγικό δίκαιο «προηγούμενη περίοδος ανικανότητας προς εργασία» έως τις 3 Απριλίου 2017, ημερομηνία κατά την οποία ολοκληρώθηκε η προβλεπόμενη από το ολλανδικό δίκαιο «προηγούμενη περίοδος ανικανότητας προς εργασία». Το δικαστήριο αυτό εκφράζει αμφιβολίες κατά πόσον μια τέτοια κατάσταση είναι συμβατή προς τα άρθρα 45 και 48 ΣΛΕΕ.
- 27 Υπ' αυτές τις συνθήκες, το arbeidsrechtbank Antwerpen (πρωτοβάθμιο δικαστήριο εργατικών διαφορών Αμβέρσας, Βέλγιο) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) Συντρέχει παράβαση των άρθρων 45 και 48 [ΣΛΕΕ] όταν το τελευταίο αρμόδιο κράτος μέλος, κατά την έναρξη της ανικανότητας προς εργασία, μετά τη συμπλήρωση περιόδου αναμονής συνιστάμενης σε 52 εβδομάδες ανικανότητας προς εργασία, κατά την οποία χορηγούνταν παροχές ασθένειας, αρνείται τη χορήγηση παροχής αναπηρίας βάσει του άρθρου 57 του [κανονισμού 883/2004], και το άλλο κράτος μέλος, το οποίο δεν είναι το τελευταίο αρμόδιο κράτος μέλος, εφαρμόζει για την εξέταση του δικαιώματος αναλογικώς επιμερισμένης παροχής αναπηρίας περίοδο αναμονής διάρκειας 104 εβδομάδων σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία του;
- 2) Συνάδει, σε αυτήν την περίπτωση, με το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας το ότι ο ενδιαφερόμενος κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου αναμονής εξηρτάτο από παροχές κοινωνικής πρόνοιας, ή υποχρεώνουν τα άρθρα 45 και 48 [ΣΛΕΕ] το κράτος μέλος, που δεν είναι το τελευταίο αρμόδιο κράτος μέλος, να εξετάσει το δικαίωμα για παροχές αναπηρίας μετά τη συμπλήρωση της περιόδου αναμονής η οποία προβλέπεται από τη νομοθεσία του τελευταίου αρμόδιου κράτους, ακόμη και αν δεν το επιτρέπει το εθνικό δίκαιο του κράτους που δεν είναι το τελευταίο αρμόδιο κράτος;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

- 28 Με τα προδικαστικά ερωτήματα, τα οποία πρέπει να εξετασθούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινισθεί αν τα άρθρα 45 και 48 ΣΛΕΕ έχουν την έννοια ότι αντιτίθενται σε μια κατάσταση, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, στην οποία εργαζόμενος ο οποίος, μετά από περίοδο ανικανότητας προς εργασία διάρκειας ενός έτους, αναγνωρίστηκε ως ανάπηρος από τον αρμόδιο φορέα του κράτους μέλους της κατοικίας του χωρίς ωστόσο να δύναται να λάβει αποζημίωση λόγω αναπηρίας βάσει της νομοθεσίας του εν λόγω κράτους μέλους υποχρεώνεται, από τον αρμόδιο φορέα του κράτους μέλους στο οποίο έχει συμπληρώσει το σύνολο των περιόδων ασφαλισεώς του, να συμπληρώσει επιπλέον περίοδο ανικανότητας προς εργασία ενός έτους, προκειμένου να υπαχθεί στο καθεστώς αναπηρίας και να του χορηγηθούν αναλογικώς επιμερισμένες παροχές αναπηρίας, χωρίς ωστόσο να εισπράττει αποζημίωση λόγω ανικανότητας προς εργασία κατά τη διάρκεια της εν λόγω περιόδου.
- 29 Προκειμένου να δοθεί λυσιτελής απάντηση στο αιτούν δικαστήριο, πρέπει, κατ' αρχάς, να υπομνησθεί ότι ο κανονισμός 883/2004, σκοπός του οποίου είναι να εξασφαλίσει συντονισμό μεταξύ των επιμέρους εθνικών συστημάτων, διατηρεί ως έχουν τα εν λόγω συστήματα και δεν εγκαθιδρύει κοινό σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως. Συνακόλουθα, κατά πάγια νομολογία, τα κράτη μέλη διατηρούν την αρμοδιότητα οργανώσεως των συστημάτων τους κοινωνικής ασφαλίσεως (βλ., κατ' αναλογίαν, αποφάσεις της 21ης Φεβρουαρίου 2013, *Salgado González*, C-282/11, EU:C:2013:86, σκέψη 35 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, καθώς και της 7ης Δεκεμβρίου 2017, *Zaniewicz-Dybeck*, C-189/16, EU:C:2017:946, σκέψη 38).
- 30 Επομένως, ελλείψει εναρμονίσεως στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εναπόκειται στη νομοθεσία κάθε κράτους μέλους να καθορίσει, μεταξύ άλλων, τις προϋποθέσεις θεμελιώσεως δικαιωμάτων επί παροχών (αποφάσεις της 21ης Φεβρουαρίου 2013, *Salgado González*, C-282/11, EU:C:2013:86, σκέψη 36 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, καθώς και της 7ης Δεκεμβρίου 2017, *Zaniewicz-Dybeck*, C-189/16, EU:C:2017:946, σκέψη 39).
- 31 Κατά την άσκηση της αρμοδιότητας αυτής, τα κράτη μέλη οφείλουν εντούτοις να τηρούν το δίκαιο της Ένωσης και, ιδίως, τις διατάξεις της Συνθήκης ΛΕΕ που αναγνωρίζουν την ελευθερία όλων των πολιτών της Ένωσης να κυκλοφορούν και να διαμένουν στο έδαφος των κρατών μελών (αποφάσεις της 21ης Φεβρουαρίου 2013, *Salgado González*, C-282/11, EU:C:2013:86, σκέψη 37 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, καθώς και της 7ης Δεκεμβρίου 2017, *Zaniewicz-Dybeck*, C-189/16, EU:C:2017:946, σκέψη 40).
- 32 Συναφώς, πρέπει να υπογραμμισθεί ότι η Συνθήκη ΛΕΕ δεν διασφαλίζει στον εργαζόμενο ότι η επέκταση των δραστηριοτήτων του σε περισσότερα του ενός κράτη μέλη ή η μεταφορά τους σε άλλο κράτος μέλος θα είναι ουδέτερη όσον αφορά τον τομέα της κοινωνικής ασφαλίσεως. Λαμβανομένων υπόψη των διαφορών των νομοθεσιών περί κοινωνικής ασφαλίσεως των κρατών μελών, τέτοιου είδους επέκταση ή μεταφορά μπορεί, ανάλογα με την περίπτωση, να είναι κατά το μάλλον ή ήττον ευνοϊκή ή δυσμενής για τον εργαζόμενο από απόψεως κοινωνικής προστασίας. Εξ αυτού συνάγεται ότι, ακόμη και στην περίπτωση που η εφαρμογή της αποδεικνύεται λιγότερο ευνοϊκή, μια τέτοια νομοθεσία δεν αντιβαίνει στα άρθρα 45 και 48 της Συνθήκης, εφόσον δεν περιάγει σε δυσμενή θέση τον οικείο εργαζόμενο σε σχέση με τους εργαζομένους που ασκούν το σύνολο των δραστηριοτήτων τους στο κράτος μέλος όπου εφαρμόζεται η νομοθεσία αυτή ή σε σχέση με τους εργαζομένους που υπάγονταν ήδη προηγουμένως στη νομοθεσία αυτή και εφόσον δεν καταλήγει απλώς και μόνον στην καταβολή μη ανταποδοτικών εισφορών κοινωνικής ασφαλίσεως (πρβλ. απόφαση της 1ης Οκτωβρίου 2009, *Leyman*, C-3/08, EU:C:2009:595, σκέψη 45 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 33 Συνακόλουθα, το Δικαστήριο έχει επανειλημμένως κρίνει ότι ο σκοπός του άρθρου 45 ΣΛΕΕ δεν θα μπορούσε να επιτευχθεί εάν οι διακινούμενοι εργαζόμενοι, ασκώντας το δικαίωμά τους ελεύθερης κυκλοφορίας, έχαναν τα πλεονεκτήματα κοινωνικής ασφαλίσεως που τους εξασφαλίζει η νομοθεσία κράτους μέλους. Πράγματι, μία τέτοια συνέπεια θα μπορούσε να αποτρέψει τον εργαζόμενο της

Ένωσης από την άσκηση του δικαιώματός του ελεύθερης κυκλοφορίας και θα συνιστούσε, ως εκ τούτου, εμπόδιο στην ελευθερία αυτή (απόφαση της 1ης Οκτωβρίου 2009, *Leyman*, C-3/08, EU:C:2009:595, σκέψη 41 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

- 34 Εν προκειμένω, όπως προκύπτει από την ενώπιον του Δικαστηρίου δικογραφία, το βελγικό και το ολλανδικό σύστημα ασφαλίσεως αναπηρίας εξαρτούν την υπαγωγή στο καθεστώς αναπηρίας από τη συμπλήρωση, εκ μέρους του οικείου εργαζομένου, «προηγούμενης περιόδου ανικανότητας προς εργασία» κατά την οποία ο τελευταίος εισπράττει αποζημίωση λόγω ανικανότητας προς εργασία. Μόνο μετά την παρέλευση της περιόδου αυτής αποκτά ο οικείος εργαζόμενος το καθεστώς αναπήρου και λαμβάνει αποζημίωση λόγω αναπηρίας. Ωστόσο, η βελγική και η ολλανδική νομοθεσία διαφέρουν ως προς τη διάρκεια της εν λόγω περιόδου, καθότι προβλέπουν ότι η εν λόγω περίοδος διαρκεί, αντιστοίχως, ένα και δύο έτη.
- 35 Όπως προκύπτει από την απόφαση περί παραπομπής, η M. Vester, η οποία στις 7 Απριλίου 2015 εισέπραττε επίδομα ανεργίας δυνάμει της βελγικής νομοθεσίας και υπαγόταν στην εν λόγω νομοθεσία σύμφωνα με το άρθρο 11, παράγραφος 3, του κανονισμού 883/2004, συμπλήρωσε στο Βέλγιο «προηγούμενη περίοδο ανικανότητας προς εργασία» διάρκειας ενός έτους, όπως προβλέπει η νομοθεσία αυτή, και εισέπραξε, κατά την περίοδο αυτή, αποζημίωση λόγω ανικανότητας προς εργασία, όχι βάσει των περιόδων ασφαλίσεως που είχαν συμπληρωθεί στο Βέλγιο, δεδομένου ότι αυτές δεν επαρκούσαν, αλλά βάσει των περιόδων ασφαλίσεως που είχαν συμπληρωθεί στις Κάτω Χώρες, σύμφωνα με την αρχή του συνυπολογισμού των περιόδων ασφαλίσεως που προβλέπεται στο άρθρο 6 του κανονισμού 883/2004.
- 36 Μετά το πέρας της περιόδου αυτής, ο αρμόδιος βελγικός φορέας αναγνώρισε στην M. Vester το καθεστώς αναπήρου, αλλά αρνήθηκε να της χορηγήσει αποζημίωση λόγω αναπηρίας.
- 37 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατ' εφαρμογή του άρθρου 57, παράγραφος 1, του κανονισμού 883/2004, ο αρμόδιος φορέας ενός κράτους μέλους δύναται να αρνηθεί τη χορήγηση παροχών για περιόδους οι οποίες έχουν πραγματοποιηθεί υπό τη νομοθεσία την οποία εφαρμόζει, εάν η συνολική διάρκεια των περιόδων αυτών είναι μικρότερη του ενός έτους και εάν, λαμβανομένων υπόψη μόνο των περιόδων αυτών, δεν αποκτάται δικαίωμα σε παροχές δυνάμει της νομοθεσίας αυτής.
- 38 Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι η M. Vester δεν είχε καταβάλει επαρκείς εισφορές στο Βέλγιο και μπορούσε να εισπράξει αποζημίωση λόγω αναπηρίας αποκλειστικά και μόνον βάσει των περιόδων ασφαλίσεως που είχε συμπληρώσει στις Κάτω Χώρες.
- 39 Ωστόσο, όταν οι βελγικές αρχές, κατ' εφαρμογή του άρθρου 47 του κανονισμού 987/2009, διαβίβασαν στον αρμόδιο ολλανδικό φορέα αίτηση παροχών αναπηρίας, εκείνος αρνήθηκε να αναγνωρίσει στην M. Vester το καθεστώς αναπήρου και να της χορηγήσει τη σχετική αποζημίωση, με την αιτιολογία ότι η τελευταία δεν είχε συμπληρώσει διετή περίοδο ανικανότητας προς εργασία, όπως προβλέπει η ολλανδική νομοθεσία.
- 40 Κατά συνέπεια, ο εν λόγω φορέας υποχρέωσε την M. Vester να συμπληρώσει και δεύτερο έτος «προηγούμενης περιόδου ανικανότητας προς εργασία», όπως προβλέπεται από την ολλανδική νομοθεσία, χωρίς ωστόσο να της χορηγήσει τη σχετική αποζημίωση.
- 41 Μολονότι, όμως, η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης ολλανδική νομοθεσία δεν διακρίνει, *a priori*, μεταξύ διακινούμενων και μη διακινούμενων εργαζομένων, καθόσον προβλέπει, γενικώς, μετάβαση στο καθεστώς αναπηρίας μετά το πέρας διετούς περιόδου ανικανότητας προς εργασία, στην πράξη, περιάγει, κατά το δεύτερο έτος ανικανότητας προς εργασία, τους διακινούμενους εργαζομένους που τελούν σε κατάσταση ανάλογη με αυτή της M. Vester σε δυσμενή θέση σε σχέση με τους μη διακινούμενους εργαζομένους και έχει ως αποτέλεσμα να στερούνται οι πρώτοι ένα πλεονέκτημα κοινωνικής ασφαλίσεως που η νομοθεσία αυτή θα έπρεπε να τους εξασφαλίζει.

- 42 Πράγματι, από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι οι εργαζόμενοι οι οποίοι, αντιθέτως προς την M. Vester, δεν κάνουν χρήση του δικαιώματός τους ελεύθερης κυκλοφορίας και συμπληρώνουν τη συνολική τους περίοδο ανικανότητας προς εργασία υπό το καθεστώς της ολλανδικής νομοθεσίας, εισπράττουν, κατά τα δύο έτη που διαρκεί η περίοδος αυτή, αποζημίωση λόγω ανικανότητας προς εργασία από τον αρμόδιο φορέα των Κάτω Χωρών.
- 43 Πλην όμως, δεν αμφισβητείται ότι, κατά το δεύτερο έτος ανικανότητας προς εργασία που συμπλήρωσε υπό το καθεστώς της ολλανδικής νομοθεσίας, η M. Vester δεν εισέπραξε την αποζημίωση αυτή.
- 44 Υπό τις συνθήκες αυτές, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η εφαρμογή της επίμαχης στην υπόθεση της κύριας δίκης ολλανδικής νομοθεσίας σε διακινούμενο εργαζόμενο που τελεί σε κατάσταση ανάλογη με αυτή της M. Vester παράγει αποτελέσματα μη συμβατά προς τον σκοπό του άρθρου 45 ΣΛΕΕ, τα οποία συνέχονται με το γεγονός ότι το δικαίωμα της M. Vester σε παροχές αναπηρίας διεπόταν διαδοχικά από αποκλίνουσες νομοθεσίες.
- 45 Το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι, όταν υφίσταται τέτοια απόκλιση μεταξύ των νομοθεσιών, η αρχή της καλόπιστης συνεργασίας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ, υποχρεώνει τις αρμόδιες εθνικές αρχές να χρησιμοποιούν όλα τα μέσα που διαθέτουν προς επίτευξη του σκοπού του άρθρου 45 ΣΛΕΕ (πρβλ. απόφαση της 1ης Οκτωβρίου 2009, Leyman, C-3/08, EU:C:2009:595, σκέψη 49 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 46 Πρέπει να υπομνησθεί συναφώς ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, όταν το εθνικό δίκαιο, κατά παραβίαση του δικαίου της Ένωσης, προβλέπει διαφορετική μεταχείριση μεταξύ διαφόρων ομάδων προσώπων, τα μέλη της ομάδας που υφίσταται δυσμενή μεταχείριση πρέπει να αντιμετωπίζονται κατά τον ίδιο τρόπο και να υπόκεινται στο ίδιο καθεστώς με τους λοιπούς ενδιαφερομένους. Το καθεστώς που έχει εφαρμογή στα μέλη της ευνοούμενης ομάδας παραμένει, ελλείψει ορθής εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης, το μόνο προσήκον σύστημα αναφοράς (αποφάσεις της 13ης Ιουλίου 2016, Röpperl, C-187/15, EU:C:2016:550, σκέψη 46 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, καθώς και της 28ης Ιουνίου 2018, J. Crespo Rey, C-2/17, EU:C:2018:511, σκέψη 73).
- 47 Όπως προκύπτει από την απόφαση περί παραπομπής και όπως ήδη επισημάνθηκε στη σκέψη 42 της παρούσας αποφάσεως, οι μη διακινούμενοι εργαζόμενοι που δεν έκαναν χρήση του δικαιώματός τους ελεύθερης κυκλοφορίας και συμπληρώνουν τη συνολική τους περίοδο ανικανότητας προς εργασία υπό το καθεστώς της ολλανδικής νομοθεσίας, εισπράττουν αποζημίωση λόγω ανικανότητας προς εργασία καθόλη τη διάρκεια της εν λόγω περιόδου. Επομένως, αυτό το νομικό πλαίσιο αποτελεί το προσήκον σύστημα αναφοράς, κατά την έννοια της νομολογίας που μνημονεύθηκε στην προηγούμενη σκέψη.
- 48 Στις αρμόδιες εθνικές αρχές των οικείων κρατών μελών εναπόκειται, ασφαλώς, να καθορίσουν τα μέσα εκείνα του εσωτερικού δικαίου που είναι τα πλέον κατάλληλα για να επιτευχθεί ίση μεταχείριση των διακινούμενων και των μη διακινούμενων εργαζομένων. Ωστόσο, πρέπει να υπογραμμισθεί ότι ο σκοπός αυτός θα μπορούσε, a priori, να επιτευχθεί εάν χορηγούνταν και στους διακινούμενους επίσης εργαζομένους, οι οποίοι τελούν σε κατάσταση ανάλογη με την επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, αποζημίωση λόγω ανικανότητας προς εργασία κατά το δεύτερο έτος ανικανότητας προς εργασία που τους επιβάλλει η ολλανδική νομοθεσία.
- 49 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των προεκτεθέντων, στα υποβληθέντα ερωτήματα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι τα άρθρα 45 και 48 ΣΛΕΕ έχουν την έννοια ότι αντιτίθενται σε μια κατάσταση, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, στην οποία εργαζόμενος ο οποίος, μετά από περίοδο ανικανότητας προς εργασία διάρκειας ενός έτους, αναγνωρίστηκε ως ανάπηρος από τον αρμόδιο φορέα του κράτους μέλους της κατοικίας του χωρίς ωστόσο να δύναται να λάβει αποζημίωση λόγω αναπηρίας βάσει της νομοθεσίας του εν λόγω κράτους μέλους υποχρεώνεται, από τον αρμόδιο φορέα του κράτους μέλους στο οποίο έχει συμπληρώσει το σύνολο των περιόδων ασφαλίσεώς του, να

συμπληρώσει επιπλέον περίοδο ανικανότητας προς εργασία ενός έτους, προκειμένου να υπαχθεί στο καθεστώς αναπηρίας και να του χορηγηθούν αναλογικώς επιμερισμένες παροχές αναπηρίας, χωρίς ωστόσο να εισπράττει αποζημίωση λόγω ανικανότητας προς εργασία κατά τη διάρκεια της εν λόγω περιόδου.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 50 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπíπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (όγδοο τμήμα) αποφαινεται:

Τα άρθρα 45 και 48 ΣΛΕΕ έχουν την έννοια ότι αντιτίθενται σε μια κατάσταση, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, στην οποία εργαζόμενος ο οποίος, μετά από περίοδο ανικανότητας προς εργασία διάρκειας ενός έτους, αναγνωρίστηκε ως ανάπηρος από τον αρμόδιο φορέα του κράτους μέλους της κατοικίας του χωρίς ωστόσο να δύναται να λάβει αποζημίωση λόγω αναπηρίας βάσει της νομοθεσίας του εν λόγω κράτους μέλους υποχρεώνεται, από τον αρμόδιο φορέα του κράτους μέλους στο οποίο έχει συμπληρώσει το σύνολο των περιόδων ασφαλίσεώς του, να συμπληρώσει επιπλέον περίοδο ανικανότητας προς εργασία ενός έτους, προκειμένου να υπαχθεί στο καθεστώς αναπηρίας και να του χορηγηθούν αναλογικώς επιμερισμένες παροχές αναπηρίας, χωρίς ωστόσο να εισπράττει αποζημίωση λόγω ανικανότητας προς εργασία κατά τη διάρκεια της εν λόγω περιόδου.

(υπογραφές)